

Tehdään juhlavuosi yhdessä!

*Suomi
Finland*
100

Suomalaiset maailmalla 2017

KIRKKOHALLITUS[†]
Kirkon ulkosuomalaistyö

Suomalaiset maailmalla 2017

Sisältö:

Tällaisia olemme	3
Sata vuotta ulkosuomalaistyössä	4
Suomi 100	14
Kohdatuksi ja ymmärretyksi	15
Ilkka Mäkelä, Matkalla olevan yhteisön luotsaaja	16
Ulkosuomalaisena kirkon jäsenenä Sirpa Selänne	18
Muslimin ja kristityn perheessä on tuplasti pyhiä	20
Ortodoksina ev.lut. kirkon ulkosuomalaistyössä	22
Kirkon ulkosuomalaistyö - tukiverkkosi maailmalla	23
Tule mukaan toimintaan	24

Osoitteisto: evl.fi/ulkosuomalaiset

Julkaisija:

SUOMEN EV.LUT. KIRKKO[†]

Kirkon ulkosuomalaistyö

Kirkkohallitus / Ulkoasiain osasto
PL 210, Eteläranta 8, 00130 HELSINKI

Toimittaja: Susanna Merikanto-Timonen

Taitto: Raija Tuukkanen

Kuvat: Siirtolaisuusinstituutti, kirkon kuvapankki, KUST:n arkisto, Raija Tuukkanen, Pixhill, Aarne Ormio, Jari Tolvanen, Kristiina Lindh

Paino: Grano 2016

Tällaisia olemme

Maailman nopea muutos tuo jatkuvasti eteemme uutta ja ennestään outoa. Liikkuminen ja yhteydenpito on monin verroin vaivattomampaa kuin aiemmin. Toiset maat ja kulttuurit ovat entistä paremmin tietoisuudessamme. Levottomuudet maailman kriisipesäkkeissä ovat saaneet aikaan poikkeuksellisen suuren pakolaisaallon, jonka laineet ulottuvat laajalle. Monin tavoin huomaamme maapallon kutistuneen niin, että se, mikä on ollut kaukana, vierasta ja tuntematonta, onkin nyt aivan lähellämme osana omaa arkista elämäämme.

Etäisyyksien menettäessä merkitystään ja jou-tuessamme yhä useammin kasvokkain meille ennestään vieraan ja oudon kanssa joudumme tavalla tai toisella kysymään, keitä me olemme. Katselemme itseämme kuin peilistä, jonka vieraat maat ja kulttuurit, meille tuntematonta kieltä puhuvat ja toisenlaisissa kulttuureissa kasvaneet ihmiset eteemme asettavat. Mitä tuosta peilistä näkyy? Keitä me olemme?

Olemme tietysti suomalaisia. Suomalaisuus voidaan määritellä monista näkökulmista, mutta yhteistä niille on suomalainen kulttuuri ja siihen liittyvä yhteinen historia. Maassamme on aina puhuttu suomen lisäksi myös ruotsia ja saamea, mikä osoittaa, että kansallisuus on perustavampaa identiteetillemme kuin äidinkieli.

Olemme suomalaisia, joiden juuret ovat kristillisen uskon muokkaamassa maassa. Luterilaisuus on monin tavoin vaikuttanut paitsi kirkon myös muun yhteiskunnan kehittymiseen ja luonut pohjaa monille nykyisin valtion hoitamille tehtäville. Luterilainen kutsumusajattelu korostaa jokaisen ihmisen vastuuta ja merkitystä yhteisen todellisuuden rakentamisessa.

Ensi vuonna muistamme erityisellä tavalla näitä kahta identiteettiämme määrittävää seikkaa, suomalaisuutta ja luterilaisuutta. Suomen itsenäisyys täyttää sata vuotta ja luterilaisuuden alkuna pidetty reformaatio viisisataa vuotta. Suomen senaatin joulukuun kuudentena 1917 antama itsenäisyysjulistus ja Martti Lutherin lokakuun lopulla 1517 julkaisemat teesit saivat aikaan tapahtumien vyöryn, jonka aallokoissa mekin edelleen liikumme.

Suomalaisuus on tietysti enemmän kuin Suomen valtio ja luterilaisuus laajempi asia kuin luterilainen kirkko. Ne ovat osa identiteettiämme, asuimmepa tai liikuimmepa missä päin maailmaa ja missä kulttuurissa tahansa. Ne kulkevat mukana jokaiseen kohtaamiseen kaiken sen kanssa, mikä meistä nyt ehkä tuntuu vieraalta. Juuri niiden kautta me voimme turvallisesti kohdata sen, mikä on erilaista, ja tutustua siihen avoimesti, luottavasti ja arvostavasti. Tämän vuoksi on tärkeää, että tiedämme, keitä me olemme.

Tämä esite luo erilaisia välähdyksiä identiteettiimme kirkon ulkosuomalaistyön näkökulmasta. Toivotan Sinulle antoisia lukuhetkiä sen parissa.

Tapio Luoma
Espoon hiippakunnan piispa
Kirkon ulkosuomalaistyön neuvottelukunnan puheenjohtaja

Sata vuotta seurakuntatyötä yhdessä ulkosuomalaisten kanssa

Tapahtumia ja henkilöitä vuosien varrelta

Susanna Merikanto-Timonen

Pastori Kastman ja rippikoululaisia, Dollar Bay, Mich. USA. Kuva Siirtolaisinsituutti

1917

- Suomi itsenäistyy. Amerikan suomalaiset seurakunnat keräävät rahaa auttaakseen Suomen ev.lut. seurakuntia.

1919

- Merimieslähetykseura aloittaa Kööpenhaminassa suomenkielisen kirkollisen työn. Sitä tehdään aluksi vain kesäisin, mutta 1930-luvulta alkaen ympäri vuoden aina vuoteen 1967 saakka.

1918

- Kansalaissota koskettaa myös ulkosuomalaisia, jotka jakaantuvat kahteen leiriin.

Penedon suomalaisia pyhäpäivän vietossa 1952.
Kuvat: Siirtolaisuusinstituutti

1920-luku

Suomen kirkon seurakuntatyön keskusliitto (SKSK) perustetaan 1921. Sen osana toimii myös diasporatoimikunta, jonka tarkoituksena on auttaa taloudellisten vaikeuksien keskellä eläviä luterilaisia sisarkirkkoja esim. Baltian maissa. Diasporatoimikunnan kautta solmitaan yhteydet Venäjälle ja Viroon. SKSK aloittaa diasporatyön myös Ruotsissa. Matkapapit tekevät saarnamatkoja aina 1950-luvulle asti.

Eurooppaan suuntautuneesta muuttoliikkeestä on tilastoja vuodesta 1924 lähtien. Muuttajat ovat lähinnä opiskelijoita, taiteilijoita, yläluokkaan kuuluvia, upseereita, seikkailijoita, merimiehiä, kirkonmiehiä, tiedemiehiä yms.

Kyllikki Pohjola ja Toivo Uusikallio Penedossa

1929

Toivo Uusikallio perustaa Brasiliaan suomalaisen utopiasiirotokunnan Penedon. Toivola on puutarhuri, jolla on vapaakirkollinen tausta. Siirtokunnan tavoitteena on onnela,

jossa ihmiset toteuttavat vapaasti omia toiveitaan, omistavat maata ja tekevät työtä vapaana yhteiskunnan painolastista. 139 suomalaista muuttaa Penedoon.

1921

- SKSK perustetaan

Ruotsiin, Amerikkaan, Kanadaan

1930-luku

Vuosina 1860–1930 Suomesta lähdettiin Ruotsiin, Amerikkaan, Kanadaan ja Australiaan. Vuonna 1930 suoritetussa väestölaskennassa saadaan suomalaissyntyisiä tai suomalaisten jälkeläisiä Yhdysvalloissa 320 000 ja Kanadassa 44 000 henkilöä. Yhdysvaltoihin ja Kanadaan kohdistunut siirtolaisuus purkaa voimakkaasti erityisesti Pohjanmaan liikaväestöä. Yli puolet Suomesta lähteneistä tämän ajan siirtolaisista kuului kolmeen väestöryhmään. Yksi niistä olivat loiset eli henkilöt, jotka elivät toisen tuvassa ja saivat palkkansa luontaistuotteina. Mäkitupalaiset olivat toinen ryhmä. Heillä oli pieni tupa, johon yleensä ei kuulunut mainittavammin viljelypinta-alaa. Kolmantena tulivat talollisten lapset, joille ei ollut tarjolla toimeentuloa kotitiloillaan. Talolliset omistivat viljelemänsä maan ja kuuluivat talonpoikais-säätyyn.

Suomesta lähdettiin paljon "mainareiksi" Yhdysvaltoihin, Kanadaan ja Australiaan. Kuvassa Eero Jussila kahden italialaisen kollegansa kanssa. South Porcupine, Ontario, Kanada. Kuva Siirtolaisuusinstituutti.

1935

- Amerikansuomalainen kirkkokansa tekee huvimatkan Suomeen.

laan ja Australiaan

1940-luku

Särkyneitä Amerikan paketteja järjestellään Helsingin postissa 1945. Kuva Siirtolaisuusinstituutti.

Sota pysäyttää siirtolaisuuden. Sodan kuluessa Suomesta lähetetään kuitenkin 80 000 lasta sotaa pakoon muihin Pohjoismaihin. Heistä yli 15 000 jää palaamatta Suomeen.

Sota ja sitä seurannut jälleenrakennus, jossa teollistumisella ja kaupungistumisella on suuri rooli, muuttavat rajusti suomalaista yhteiskuntaa. Sodan jälkeen Suomesta muutetaan työn ja paremman elintason perässä Ruotsiin, Kanadaan, Australiaan ja Keski-Eurooppaan. Kirkossa vahvistuu ns. kansankirkollinen ajattelu, jonka myötä muuttuu myös kirkon asenne siirtolaisuuteen. Sitä ei pidetä enää epäilyttävänä ja vastustettavana asiana kuten ennen sotia.

Suomen luterilainen kirkko liittyy virallisesti kirkkojen kansainvälisen avun verkostoon, kun Kirkon Ulkomaanapu perustetaan 1947. Tässä vaiheessa Suomi on vielä avun vastaanottaja. Ulkosuomalaiset avustavat ahkerasti sodan köyhdyttämää Suomea. Osa avusta kana-voituu luterilaisen kirkon kautta. Eniten apua tulee Yhdysvalloista, jossa sodan päätyttyä on 176 amerikansuomalaisen luterilaisen kirkon seurakuntaa.

1860–1944 välisenä aikana Yhdysvaltoihin muuttaa 300 000 suomalaista, Eurooppaan 55 000, Kanadaan 70 000, Latinalaiseen Amerikkaan 1000, Aasiaan 500, Afrikkaan 1000 ja Oseaniaan 3500.

1947

- Kirkon ulkomaanapu perustetaan. Suomi on vielä avun vastaanottaja.

1950-luku: jälleenrakentamisen ja työsiirtolaisuuden aikakausi

Sodan jälkeisen jälleenrakennuksen kriittisimmät vuodet ovat takana. Suomessa eletään voimakasta rakennemuutosta. Maalainen Suomi kaupunkilaistuu rytinällä, ja maan sisällä muuttoliike on voimakkaampaa kuin koskaan aiemmin. Kova työttömyys koettelee autoituvia alueita, ja sosiaaliturva on erittäin heikko.

Ruotsissa on meneillään valtava teollinen kasvu, joka työllistää kaikki halukkaat.

Ensimmäisten rohkeiden lähettämien tietojen perusteella kokonaiset perheet ja lähes kyläkunnat muuttavat Ruotsiin. Samalla kirkon työ ulkosuomalaisten naisten parissa alkaa, erityisesti sosiaali- ja sielunhoitotyönä. Ensimmäisenä naispuolisena työntekijänä aloittaa Inkeri Knuuttila.

Saksaan suuntautuu muuttoliikettä. Erityisesti sinne avoioituneista suomalaisnaisista tulee suomenkielisen kirkollisen työn ydinjoukko.

Kuten muuallakin, suomalaiset naiset haluavat ylläpitää ja siirtää jälkikasvulle suomalaista kirkollista perinnettä ja identiteettiä.

Suomen suurimman siirtolaisaallon syyt ovat moninaiset. SKSK:n diasporatyöryhmän tehtävänä on kirkon osalta palvella ja hoitaa siirtolaisia Ruotsissa sekä myös Kanadassa ja Australiassa.

Vuosikymmenen lopussa Suomen kirkko kypsyi avunsaajasta avunantajaksi. Tänä päivänä Kirkon Ulkomaanapu välittää 60 prosenttia Yhteisvastuukeräyksen tuloista maailman köyhimmille.

Ensimmäiset charter-lennot lennetään Suomesta Gran Canarialle ja Mallorcalle vuonna 1956. Kolmen vuoden kuluttua lentoja tehdään myös Andalusian Malagaan. Lento kestää kahdeksan tuntia ja vaatii kolme välilaskua.

Pastori **Oiva Pohjanpirkka** on ensimmäinen suomalainen merimiespappi Buenos Airesissa, Argentiinassa. Hän on sotainvalidi, joka vuonna 1951 yhdellä kädellä rakentaa ja kunnostaa vanhasta englantilaisesta merimieslähetetystalosta niin kutsutun Boniksen kirkon.

Uusi pappila on valmistunut. Vas. Jukka Rantanen (osittain näk.), Anna Putkuri, Oiva Pohjanpirkka, Alli Pohjanpirkka, hra Ovaskainen, Olavi ja Pekka Putkuri. Buenos Aires, Argentiina 1953.

1951

- Boniksen kirkko valmistuu Buenos Airesiin.

1956

- Ensimmäiset Charter-lennot lennetään Suomesta Gran Canarialle ja Mallorcalle.

1960-luku

Turismin alku

Matkatoimisto Keihäsmatkat lennättää vuosittain lähes 100 000 suomalaista Manner-Espanjaan ja Kanarian saarille. Tyypillinen lomamatkalainen ei ole kiinnostunut kohdemaan kulttuurista eikä paikallisesta väestöstä, vaan enemmänkin alkoholista ja juhlista. Keihäsmatkojen sesonkia ovat erityisesti vuodet 1965–1974. Vastapainoksi Kansan Raamattuseura, kirkon parissa toimiva evankelioimisjärjestö, alkaa järjestää Sanan matkoja Mallorcalle ja Kanarian saarille.

Suomalaisten määrä Espanjassa kasvaa, ja Fuengirolan kupeeseen rakennetaan suomalaisvoimin Los Pacosin kylä. Los Pacos tunnetaan suomalaisten harrastustoiminnasta ja myöhemmin suomalaisten urheilijoiden harjoituspaikkana. Hengellinen työ turistien parissa laajenee myös Teneriffalle. Alueella asuva rovasti Toivo Immonen aloittaa hengellisten tilaisuuksien järjestämisen suomalaisille turisteille. Tilaisuuksia pidetään ensin asuinhuoneistoissa ja vähitellen anglikaanisessa kirkossa. Tästä kirkosta tulee yli 20 vuodeksi suomalaisten jumalanpalveluskirkko.

Työn ja paremman elintason toivossa Ruotsiin muuttaa lähes 200 000 suomalaista. Samalla suomalainen kirkollinen työ järjestäytyy ja perustetaan Ruotsin suomenkielisen seurakuntatyön keskus (RSSK).

Yhdysvalloissa ja Kanadassa asuvat toisen tai kolmannen polven suomalaiset muuttavat pohjoisvaltioiden pakkasista talven ajaksi Floridan lämpöön. Kun Floridan kesäinen kuumuus alkaa olla ahdistava, lentävät nämä lumilinnut takaisin pohjoiseen.

Suomalaisen kristillisen perinnön vaalimista varten Yhdysvalloissa perustetaan Suomi-konferenssi. Toisella puolella maailmaa Merimieslähetykseura luovuttaa suomalaisen kirkollisen työn Australian luterilaisen kirkon vastuulle. Sen yhteyteen perustetaan suomalaisen kirkollisen työn keskusjärjestöksi ja yhteistyöelimeksi Australian Suomi-konferenssi. Ensimmäinen siirtolaispappi Yrjö Levänen aloittaa työnsä Melbournissa. Pastori Voitto Pokelasta tulee ensimmäinen Australiassa pappiskoulutuksen saanut suomalainen. Uudessa

Seelannissa Kaweraun suomalaiset rakentavat

Voitto Pokela ylh. ja Kaweraun kirkko

talkoilla oman kirkon. Tämä pieni suomalainen luterilainen seurakunta on toiminut alusta saakka vapaaehtoisin maallikkovoimin.

Kuva ylhäällä: Pixhill, Timo Niemi

1960

1965

- Keihäsmatkojen sesonki alkaa.

Maa on niin kaunis” Templo Ecumenicon edessä Playa dell Inglesissä Espanjassa.

1970-luku

Ulkosuomalaisytyö organisoidaan uudelleen ja turistityö vahvistuu

1970-luvulla moni suomalainen siirtyi Espanjan aurinkoon talvikaudeksi terveydellisistä syistä, alkuvuosina Kanarialle ja Mallorcalle ja myöhemmin Andalusiassa rannikolle. Ensimmäisenä turistipappina aloittaa pastori **Seppo Heikkilä**. Hänellä on kokemusta ulkosuomalaisytyöstä merimiespappina Lontoossa ja siirtolaispappina Australiassa.

Ulkosuomalaisseurakuntien ja matkatoimistojen kanssa tehtävä yhteistyö tiivistyy. Erityisesti joulunajan jumalanpalveluksissa on avustajina suomalaisia musiikkitaiteilijoita iskelmäthdistä lähtien. Espanjan Puerto De La Cruzissa alkaa perinne, joka jatkuu vielä tänäkin päivänä. Kirkonmenojen jälkeen lauletaan yhdessä ”Maa

on niin kaunis”, suomalaisille tuttu pyhiinvaeltajien laulu.

Myös Floridan alueella suomalaisten määrä kasvaa. Alueelle muuttaa edelleen pohjoisten osavaltioiden yrittäjiä, jotka ostavat eläkevuosiksi kakkosasunnon etelästä. Myös vaurastuvan Suomen eläkeläiset sekä muutkin asettuvat talvikaudeksi kasvavassa määrin Floridan lämpöön.

Suomessa SKSK:n Diasporatyö siirtyi osaksi evankelis-luterilaisen kirkon keskushallintoa vuonna 1974. Nykymuotoinen Kirkon ulkosuomalaisytyön organisaatio saa alkunsa.

Kuvassa vas. Seppo Heikkilä ja oik. Jaakko Launikari.

Kuvat KUST:n arkistosta.

1970-luku

1974

- Ulkomaanasioiden johtavaksi sihteeriksi valitaan pastori Jaakko Launikari, joka toimii tehtävässään 1974–1988.

1980-luku Vapaaehtoistyötä ja uusia seurakuntia

Vuosikymmenen alussa maahanmuutto Suomeen ylittää ensimmäistä kertaa maastamuuton määrän. Samalla siirtolaisuuden kuva muuttuu. Muuttajat lähtevät Suomesta kielitaitoisina ja koulutettuina. Mukaan lähtee koko perhe ja ajatuksena on myös palata takaisin - jonakin päivänä.

Tarve kirkolliseen työhön kasvaa ja ulkosuomalaisseurakuntia perustetaan mm. Itävaltaan, Sveitsiin, Ranskaan, Norjaan ja Tanskaan. Lisäksi ensimmäiset joulukirkot pidetään Moskovassa. Turismin kasvu vain jatkuu. Ensimmäiset vapaaehtoiset eläkeläiskanttorit aloittavat talvikauden työnsä Gran Canariaalla. Myöhemmin mukaan lähtevät myös tehtäviin valitut eläkeläispapit.

Ulkosuomalaisseurakuntien kantavana voimana ovat alueella asuvat suomalaiset. He toimivat papin tai muusikon tehtävissä, messuissa avustajina, pyhäkouluissa opettajina, kirkko-raadeissa, leipovat joulumyyjäisiin, jakavat saatoja mainoksia tilaisuuksista. Heitä on paljon, eri maissa, eri seurakunnissa. Heitä ovat mm.

sisar Helvi Pulla Ranskassa sekä Saksassa muusikot Jaakko Kortekangas, Hannu Niemelä ja Jaakko Ryhänen. Jokainen seurakuntalainen palvelee seurakuntaansa omilla lahjoillaan.

Nuorten parissa tehtävä työ vahvistuu ja ensimmäinen saksalais-suomalainen rippikoulu pidetään Lahdessa. Osallistujia on 56 nuorta, Suomesta ja Saksasta. Saksasta koordinoitujen riparien lisäksi kansainvälisiä rippikouluja järjestävät tänä päivänä Nuorten Keskus ja Suomen Lähetysseura.

Espanjassa asuu pysyvästi 5000 suomalaista ja lomamatkoja tehdään 40 000 -75 000 per vuosi. Väistämättä turismin varjopuoli näyttyy myös suomalaisten lomailijoiden parissa. Avuntarpeen määrä kasvaa erityisesti ikääntymisen ja alkoholisoitumiseen liittyvissä kysymyksissä. Ensimmäinen lähimmäispalvelukursi järjestetään Espanjan Aurinkorannikolla. Lähimmäiseksi ilmoittautuu heti 50 henkilöä ja tämän vapaaehtoistyön suosio vain kasvaa. Halu auttaa on suuri.

1980-luku

1988

- Kirkon ulkosuomalaistyön sihteerinä aloittaa TT Olli-Pekka Lassila.

1990-luku

Järjestäytymisen ja sopimusten vuosikymmen

Ensimmäinen ulkosuomalaisseurakunta, Tukholman suomalainen seurakunta perustettiin vuonna 1533. Sotien jälkeisestä muutto- liikkeestä johtuen ruotsinsuomalaiset ovat suu- rin vähemmistökieliryhmä Ruotsissa. Vuonna 1990 suomenkielinen kirkollinen työ siirtyy Ruotsin kirkon vastuulle, ja yhdeksän vuot- ta myöhemmin suomen kieli saa vähemmistö- kielen aseman Ruotsissa. Suomen kirkon roo- li ruotsinsuomalaisten sielunelämästä vähenee.

Kirkon Ulkomaanavusta tulee itsenäinen sää- tiö vuonna 1995. Ulkosuomalaisparlamentti (USP) perustetaan maailmalla toimivien suoma- laisyhteisöjen yhteistyöfoorumiksi. USP:n saa- vutuksia on mm. kaksoiskansalaisuus vuonna 2003. Kaksoiskansalaisuus tarkoittaa sitä, että suomalainen ei menetä Suomen kansalaisuut-

ta, kun hän saa toisen valtion kansalaisuuden. Suomi-seura ry valitsee ensimmäiseksi vuoden ulkosuomalaiseksi Robert Selvalan, FinnFest USA - tapahtuman perustajan.

Omaa aikaansa antavat seurakunnalle myös papit ja muusikot kuten **Erkki Korhonen** Sveitsissä ja **Eino Grön** Amerikan mantereen suomalaissiirtolaisten luona.

1996

- Porvoon julistus allekirjoitetaan yhdessä Pohjoismaiden ja Baltian luterilaisten kirkkojen sekä Britannian ja Irlannin anglikaanisten kirkkojen kanssa.

1990–1994

- Suomen ev.lut. kirkko solmii yhteistyösopimuksen Amerikan ev.lut. kirkon (ELCA), Australian luterilaisen kirkon, Kanadan ev.lut. kirkon (ELCIC), Suomen Merimieslähetyssseuran, Manner-Espanjan suomalaisen ev.lut. seurakunnan ja Norjan suomalaisen ev.lut. seurakunnan kanssa.

2000-luku Globalisaatiota ja katastrofeja

Uudelle vuosituhannelle siirryttäessä turismin, väliaikaisen muuton ja pysyvän muuttoliikkeen välinen ero kapenee. Muuttoliikkeet globalisoituvat ja muuttajien määrä kasvaa nopeasti. Toisaalta muuttoliikkeet erilaistuvat ja löytävät jatkuvasti uusia muotoja.

Etnisesti suomalaisia arvioidaan olevan 1.6 miljoonaa Suomen rajojen ulkopuolella. Heistä Suomen kansalaisten määrä on 242 000, joista eläkeläisten osuus on 22 % (2015). Kasvavana maastamuuttajaryhmänä on suomalaiseläkeläisten kausiluonteinen muutto ulkomaille.

Myös Suomessa asuvat työntekijät liikkuvat globaalisti ja työmatkoja tehdään vuosittain 1,9 miljoonaa. Suomeen muuttavista maahanmuuttajista kolmannes on ulkosuomalaisia. Sosiaalinen media ja muut digitalisaation mahdollisuudet ovat tuoneet myös ulkosuomalaisyhteisöille uusia aluevaltauksia ja haasteita.

Vuonna 2015 turismi ylittää maailmanlaajuisesti 1.1 miljardin matkailijan rajan. Suomesta

käsin tehdään yli neljän yön lomamatkoja 3.5 miljoonaa.

Lomalla tai ulkosuomalaisena, joulunaika koottaa yhteen ja Kauneimpia joululaulut tilaisuuDET keräävät kirkot täyteen ulkosuomalaisia. Esimerkiksi Mexico Cityn Suomikirkon aktiivijäsen **Arja Perälä** ja Thaimaan Phuketin kanttori **Merja Mäkivirta** mahdollistavat joululaulujen laulamisen omalla asuinpaikallaan suomen kielellä.

Erilaiset kriisit ovat tulleet lähelle. Surun ja menetyksen keskellä kirkon työntekijät tukevat omaisia ja matkanjärjestäjiä. Kirkon ulkosuomalaistyön rooli kriisien keskellä kasvaa. Kirkon tukiverkko toimii 37 maassa ympäri maailmaa yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Me teemme yhdessä kirkon ulkosuomalaisyhtöä. Kiitos sinulle!

LÄHTEET:

- Matkassa maailmalla, kirkon ulkosuomalaistyö 1900-luvulla, toim. Kimmo Kääriäinen Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja nro 83, 2003 Siirtolaisuusinstituutti
- Kirkon ulkosuomalaistyöntöyöntekijöiden omia kokemuksia
- Kirkon ulkosuomalaistyön yksikön koulutusmateriaali

2005–2012

- Suomen ev.lut. kirkko solmii yhteistyösopimuksen Itävallan evankelisen kirkon (2005), Ruotsin kirkon (2006) sekä Sveitsin ja Liechtensteinin kirkkoliiton (BELK) (2012) kanssa.

2005–2016

- Kirkon ulkosuomalaistyön sihteerinä ja myöhemmin johtajana on vuosina 2005–2016 rovasti Ilkka Mäkelä.

Suomi 100

Liisa Oinonen

Kutsumme kaikki suomalaiset ja Suomen ystävä-
vät ympäri maailmaa mukaan tekemään yhdessä
Suomi 100 -juhlavuotta.

Tervetuloa Suomi 100 Maailmalla -verkkosivuille
www.suomi-seura.fi/suomi100maailmalla .

Sivuille kootaan juhlavuoden tapahtumat
Suomen ulkopuolella ja tarjotaan tukea ja vink-
kejä ulkosuomalaisille sen viettoon:

Tapahtumakalenteri - tutustu ulkosuomalaista-
pahtumiin, joita järjestetään ympäri maailmaa.
Ilmoita tapahtumasi mukaan.

Ideapankki - tutustu juhlavuoden viettoon liitty-
viin ideoihin. Muista myös jakaa omat ideasi.

Materiaalipankki- tutustu linkkitarjontaan ja il-
moita lisää hyviä linkkejä.

Esiintyjäpankki- laulaja, soittaja, tanssija, lu-
ennoitsija, bändi, kuoro, teatteriryhmä jne.,
tarjoa osaamistasi ulkosuomalaisyhteisöille.
Esiintyjäpankin välityksellä ulkosuomalaisyhteis-
öt voivat olla suoraan yhteydessä esiintyjiin.

Löydät meidät Facebookista: Suomi 100 maail-
malla. Ryhmä on kaikille avoin, joten muista liit-
tyä ryhmään!

Suomi 100 Maailmalla hanke. on Suomi-Seura
ry:n, Kirkon ulkosuomalaistyön (Kirkkohallitus)
ja Siirtolaisuusinstituutin yhteinen hanke, jota
tukevat myös Ulkoasiainministeriö ja Suomen
Merimieskirkko. Se on hyväksytty mukaan viral-
liseen Suomi 100-ohjelmaan.

Suomi 100 Maailmalla -työryhmän puolesta,
Liisa Oinonen, Suomi 100 Maailmalla-koordi-
naattori, liisa.oinonen@suomi-seura.fi

Suomi
Finland
100

SUOMALAISET MAAILMALLA 2017

Kohdatuksi ja ymmärretyksi

Mauri Vihko

Vuosi 2017 on juhlavuosi. Reformaation käynnistymisestä tulee kuluneeksi 500 vuotta ja Suomi saavuttaa sadan vuoden iän itsenäisenä kansakuntana.

Kokonaisvaltaisuus

Reformaatio käynnistyi vuonna 1517 Lutherin 95 teesistä. Niistä ensimmäisessä Luther korosti, että elämä on kokonaisuus, jonka kaikkien saa ja tulisi elää suhteessa Jumalaan. Voisiko olla, että vahvemmin elämän kokonaisvaltaisuuden ankkuroitunut teologia ja kirkollinen elämä löytäisivät paremmin kosketuspinnan aikamme suomalaisiin, joille tarkoituksen ja merkityksen sekä itsensä toteuttamisen kysymykset ovat tärkeitä?

Ymmärrettävyys

Toinen reformaation keskeinen teema oli ymmärrettävyys. Yhtenä uuden ajan airuista Luther luotti yksilöön ja tämän kykyyn, mutta myös oikeuteen ottaa vastuu omasta maailmankatsomuksestaan. Tähän perustuen Luther korosti äidinkielen Raamatun ja muun kristillisen kirjallisuuden tuottamista.

Nyky-suomalaisille yhteinen äidinkieli ei enää ole yhteisen identiteetin ja ymmärrettävyyden automaattinen avain. Uuden vuosituhatosen viestintäteknologinen vallankumous on johtanut kulttuuriseen pirstaloitumiseen ja segmentoitumiseen. Kirkolle tämä tarkoittaa haastetta tunnistaa erilaisia kulttuurisia ja kielellisiä heimoja ja alakulttuureja. Se on kutsu kommunikoida "monin kielin" suomeksi - ja ruotsiksi.

Ymmärtämisen osalta kysymys on myös vuorovaikutuksesta. Kohtaaminen on mahdollista vain, jos sekä ymmärtää että tulee ymmärretyksi.

Kuva: Silva Sevelius

Antaminen ja jakaminen

Kokonaisvaltainen ja ymmärtävä kohtaaminen luovat edellytykset myös reformaation aarteen, Kristuskeskeisyyden ja siihen liittyvän ristin teologian välittymiselle. Itsensä toteuttamisessa epäonnistunut tai sisäiseen sankaruuteensa väsynyt saa kohdata Jumalan, joka ei vaadi vaan antaa. Ristinteologiaan kätkeytyy samalla kristillinen näkökulma tarkoituksen ja merkityksen kysymyksiin. Tarkoitukseni ja merkitykseni eivät toteudukaan vain siinä mitä saan tai saavutan. Ne toteutuvat myös - ja ennen kaikkea - siinä mitä annan ja jaan.

Antaminen ja jakaminen - vuorovaikutus - ovat reformaation perinnön keskiössä. Tälle perinnölle on käyttöä myös sata vuotiaalla Suomella ja suomalaisilla eri puolilla maailmaa.

Kirjoittaja on Kirkon ulkosuomalaistyön uusi johtaja Mauri Vihko

Reformaatio 500 v

Matkalla olevan yhteisön luotsaaja Ilkka Mäkelä

Essi Yläräkkola

Kuva Aarne Ormio

Kirkon ulkosuomalaistyön johtaja **Ilkka Mäkelä** teki tärkeän havainnon työskennellessään 1990-luvulla New Yorkin suomalaisessa seurakunnassa. Hän oli mukana projektissa, jossa kehitettiin kirkon ulkosuomalaistyölle uusia toimintatapoja. Pilottihankkeessa selvitettiin, miten kirkko voisi palvella yhä vaihtelevammista syistä ulkomaille muuttaneita ja hyödyntää samalla uusia sähköisen viestinnän välineitä.

Mäkelä uskoi kohtaavansa Atlantin toisella puolen sopuisan suomalaisyhteisön. Kolmannen, jopa neljännen sukupolven siirtolaiset ja vastikään Yhdysvaltoihin muuttaneet suomalaiset eläisivät kiinteässä yhteydessä toisiinsa. Mutta toisin kävi:

”Yhteisestä kielestä huolimatta yhteyttä näiden ihmisten välille ei kuitenkaan syntynyt. Kolme sukupolvea on niin pitkä aika, että

siinä kulttuurit ehtivät eriytyä. Sain huomata, että idealistinen mielikuvani yhtenäisestä suomalaisjoukosta ei pitänytkään paikkaansa. Samalla se oli myös hyvä opetus. Jouduin pohtimaan, miten voin palvella seurakuntalaisia molempien kulttuurien näkökulmasta”, Mäkelä muistelee.

Mäkelä näkee muutoksen luonnollisena osana kristillistä kirkkoa.

”**K**irkolla ei ole koskaan ollut kotimaata. Se on ollut koko historiansa ajan muuttuva ja matkalla oleva yhteisö. Seurakuntien pitäisi kulkea rinnalla muutosten keskellä. Ja fyysisen asuinpaikan muuttaminenhan on vain eräs muutoksen ulottuvuus”, hän muistuttaa.

Tarpeita muuttuvassa ajassa

Kysymys siitä, kuinka seurakunta voisi palvelulla ulkomailla eläviä suomalaisia, on Mäkelästä olennainen. Ajan myötä ihmisten tarpeet muuttuvat, ja samalla myös odotukset seurakuntaa kohtaan. 1900-luvulla paremman elämän toivossa ulkomaille asettuneet siirtolaiset tarvitsivat tiivistä suomalaisyhteisöä turvakseen vieraan kulttuurin keskellä.

Tämän päivän maailmankansalaisilla on puolestaan hyvät valmiudet toimia monikulttuurisessa ympäristössä, mutta heilläkin on omat kipukohtansa.

”Kiivas elämänrytmi syö aikaa ja voimia niin, että ihmiset eivät välttämättä jaksa pitää riittävästi huolta perheestään ja parisuhteestaan. Kun sielulla on hätä, ihminen tarvitsee apua. Ihmisten avuntarve onkin muuttunut yksilöllisemmäksi rinnalla kulkemiseksi. Paineet yksilölliselle sielunhoidolle kasvavat”, arvioi Mäkelä.

Sähköisiä kohtaamisia ja nokikkain istumista

Suurin haaste tämän päivän ulkosuomalaistyössä on ihmisten tavoittaminen. Suomalaiset eivät välttämättä muodosta maailmalla tiivistä yhteisöä, eivätkä ihmiset ylipäänsä enää viivy samassa paikassa kovin kauan. Usein yhteys maanmiehiin syntyy luontevimmin verkossa.

Ulkosuomalaistyössäkin verkko on oivallinen apuväline, jonka avulla voidaan sekä tavoittaa että tarjota palveluita seurakuntalaisille. Esimerkkinä verkon hyödyntämisestä Mäkelä mainitsee Lukkari-sivustot, joihin osa ulkosuomalaisseurakunnista on siirtynyt tai siirtymässä.

Olennaista Mäkelän mukaan on se, millaista kirkkoa ulkomailla oleskelevat tarvitsevat. Esimerkiksi opiskelijavaihdossa puoli vuotta tai vuoden ulkomailla viettävälle yhteys kirkkoon voi syntyä sosiaalisen median kautta.

Toisaalta ulkosuomalaistyössä ollaan määrällisesti eniten tekemisissä turistien ja vain osan vuodesta ulkomailla oleskelevien kanssa.

Tällöin tarpeetkin ovat toisenlaisia – esimerkiksi ikääntyvien eläkeläisten ja pitkiä aikoja ulkomailla viettävien lomalaisten tukemisessa voidaan tarvita sosiaalityön osaamista.

”Virtuaalinen yhteisö on hyvä asia, mutta se ei voi korvata fyysistä yhdessä olemista. Ihmiset pitäisi saada istumaan nokikkain”, Mäkelä pohtii.

Työ kirkossa on palvelemista

Mäkelä korostaa palvelemisen roolia sekä seurakuntatyössä että kirkon hallinnossa. Papin arjessa palveleminen on ihmisten kohtaamista ja heidän kuuntelemistaan. Hallinnon tehtävä puolestaan on tukea seurakunnissa tehtävää työtä.

Heinäkuussa virastaan eläkkeelle jäävä Mäkelä on todistanut suurta asennemuutosta 1980-luvulta tähän päivään.

”On ollut mukavaa seurata, kuinka hallinnossa on alettu nähdä oma tehtävä vallankäytön sijaan palvelemisena”, hän iloitsee.

Hän on saanut itsekin paljon apua omassa työssään:

”Monestakaan paikasta ei löydy sellaista asiantuntemusta kuin kirkkohallituksesta. Kaikki ovat aina auttaneet ja auliisti jakaneet tietoa sitä etsivälle”, hän kiittää. ”Olisipa ollut yksin aika pähkäilyä.”

Työnsä antoisinta puolta Mäkelän ei tarvitse pohtia hetkeäkään: ”Työtoverit ovat ehdottomasti aivan ykkösjuuttu!”

Kollegat ovat ehdottaneet Mäkelälle, että hän lähtisi turistipapiksi, kun eläkepäivät pian alkavat. Siihen Mäkelä ei aio ainakaan heti ryhtyä. Työnteko saattaa kuitenkin kiinnostaa jossain vaiheessa.

”Jos voisin auttaa antamalla esimerkiksi konsultoivaa tukea tai tehdä ihan papin perusduunia, se kyllä sopisi minulle mainiosti!”

Sirpa Selänne - Ulkosuomalaisena kirkon jäsenenä

Susanna Merikanto-Timonen

Fysioterapeutti, puoliso ja kotiäiti Sirpa Selänne on viettänyt lähes puolet elämästään ulkosuomalaisena. Suomalaisuus on Sirpalle ja koko perheelle erittäin tärkeä osa heidän identiteettiään. Heille osa suomalaisuutta ovat kristilliset arvot ja lähimmäisenrakkaus.

Kiekkolegenda Teemu Selänteen puolisona Sirpan elämä on vienyt ensin Kanadaan ja sitten Yhdysvaltoihin. Tänä päivänä kuusihenkisen perheen pojista Eetu (18) on muuttanut Wisconsiniin ja pelaa Madison Capitols -joukkueessa. Eemil (20), Leevi (16) ja Veera (8) asuvat Teemun ja Sirpan kanssa Kaliforniassa. Ulkomailla asutuista vuosista huolimatta Sirpa on juuriltaan ja identiteetiltään vahvasti suomalainen.

”Minulle suomalaisuus merkitsee rehellisyyttä, suoruutta, vaatimattomuutta ja aitoutta. Olen ylpeä 100-vuotiaasta Suomesta.”

Keskinäinen kunnioitus on kantanut

Huippu-urheilijan elämä on vaativaa ja itsestäkin. Urheilijan puolison rooli ei ole aina helppoa. Sen jälkeen, kun Teemu lopetti NHL-uransa parisen vuotta sitten, on pariskunnalla ollut mahdollisuus viettää enemmän aikaa yhdessä.

”Elämämme ei ole aina ollut ruusuilla tanssimista, mutta meidän voimavaramme on ollut siinä, että puhumme ongelmista heti. Meillä on yhteinen halu kunnioittaa ja kohdella toisiamme hyvin. Jokainen päivä on uusi mahdollisuus.” Sirpa saa voimavaroja positiivisen elämänasenteensa lisäksi terveellisistä elämäntavoistaan. Arjen pyörittämisen ohella hän harrastaa monipuolisesti urheilua.

Kristillisuus luonteva osa arkea

Suomessa uskonto on enemmänkin yksityisasia eikä hengellisistä kysymyksistä puhuminen tunnu niin luontevalta, kuvailee Sirpa. Toinen tilanne on monikulttuurisessa ja -uskontoisessa Kaliforniassa. Selänteet asuvat Kalifornian Orange Countyssa (väestö 3 milj.), jonka asukkaista puolet ei kuulu mihinkään us-

Kuvat: Jari Tolvanen, Studioelite

SUOMALAISET MAAILMALLA 2017

kontokuntaan. Katolisia on reilu neljännes, luterilaisia vain hyvin vähän. Sirpan Kalifornian ystäväistä suurin osa on katolisen kirkon jäseniä. Heidän kanssaan on aivan luontevaa puhua myös hengellisistä kysymyksistä. Kaliforniassa Sirpan kotikirkon iloinen ilmapiiri ja mukaansa tempaava musiikki tuntuvat aivan toiselta maailmalta kuin Suomen vakavampi ja kankea uskonnollinen tunnelma. Kirkossa käyminen ja hengelliset kysymykset ovat tänä päivänä luonteva osa sosiaalista elämää, mutta näin ei ole Sirpalla ollut aina.

Tulen itse lähes ateistisesta perheestä. Oikeastaan vasta rippikoulussa hengelliset kysymykset tulivat elävämmäksi. Itselleni rippikoulu toi turvaa ja rauhaa elämään. Teemun lapsuudessa uskonto on näkynyt vahvemmin arjessa, sillä Teemun äiti on hyvin uskonnollinen. Hän on välittänyt kristillisiä arvoja lapsilleen.

Minulle on ollut merkityksellistä, että lapsemme kastetaan kirkkomme jäseniksi. Perhepappimme ja myös vihkipappimme rovasi Juhani Veikkola on kastanut lapsemme 2-6 kuukauden ikäisinä. Ristiäiset ja rippijuhlat on järjestetty aina kesäisin Suomessa, sillä olemme halunneet viettää näitä perhejuhlia yhdessä lähisukulaistemme kanssa.

Selänteiden lapset käyvät katolista koulua. Lähimmäisenrakkaus, anteeksipyyttämisen taito ja vanhempien kunnioitus ovat osa koulun ja vanhempien tärkeitä arvoja. Veera käy

myös pyhäkoulua Saddleback Community Churchissä, ja veljet ovat saaneet ”ohjeita ja ritystäkin” nuoremmalta sisareltaan, Sirpa totea hymyillen.

Yksi perheen tapa osoittaa lähimmäisenrakkautta on hyväntekeväisyys. Selänteet tukevat mm. nuoriso-, nais- ja vammaisurheilua ja Helsinki Mission Nuorten kriisipistettä (Finnish Flash), Lastenklinikan kummitoimintaa sekä Youth Sports Foundationin kautta lasten urheilutoimintaa.

Rukouksella tärkeä paikka elämässä

Sirpalle kristittynä eläminen on kuulumista Syhteiseen kristittyjen perheeseen, jossa ilo evankeliumin sanomasta ja toisista kristityistä näkyy arjessa ja omassa elämässä. Yksi osa arjen kristillisyyttä Sirpalle on rukous. Sirpa ja Teemu rukoilevat yhdessä iltaisin. Erityisesti he haluavat rukoilla lähimmäistensä puolesta. Osa rukousta on myös kiitollisuus – toinen toisistaan, perheestä ja kuluneesta päivästä.

”Perheessämme matkustetaan paljon, yksin ja yhdessä. Rukouksiimme kuuluu myös, että pyydämme että kaikki menisi hyvin. Myös vaikeina hetkinä rukouksella on ollut tärkeä paikka elämässäni.”

Sirpa esittää toiveen. ”Olisi hienoa, että aikuisillekin tarjoutuisi mahdollisuus pohtia raamatun kertomuksia yhdessä muiden alueen suomalaisten kanssa, omalla äidinkielellä myös Orange Countyssä.”

Kristityn ja muslimin perheessä on tuplasti juhlapyhiä

Minna Rautiainen-Cimrin

Matkailuyrittäjät Minna ja Şükrü Cimrin pyörittävät Turkin Alanyassa Sunprime C-Lounge hotellia. Kahden kulttuurin ja kahden uskonon perheessä vietetään molempien vuotuisjuhlia ja ratkotaan kulttuurisia yhteentörmäyksiä keskustelemalla.

Tapasin mieheni Şükrün 15 vuotta sitten, kun olin suomalaisen toimittajaryhmän kanssa Alanyassa jutuntekomatkalla. Şükrü oli matkan järjestäneen Alanyan kaupungin puolesta isäntänämme. ”Kismet, kismet – kohtalon johdatusta”, nyökkäilivät turkkilaiset sukulaiset hyväksyvästi. Häitä juhlittiin turkkilaisittain tanssien ja iloiten, 500 lähimmän läsnä ollessa. Kirkkohäät jäivät pitämättä, vaikka nekin olivat suunnitteilla.

Kunnioitus ja avoin keskustelu liiton kantavina rakenteina

Meillä kahden kulttuurin ja kahden uskonon liiton kantavina rakenteina toimivat molemminpuolinen kunnioitus ja avoin keskustelu. Kun haluaa ymmärtää toisen kulttuuria, se avautuu uudella tavalla. Turkkiilaisten suhtautuminen uskontoon on aina viehättänyt minua. Islam on mukana arjessa elämää viitoittavana johtolankana. Minareeteista kantautuva rukouskuutsu rauhoittaa. Kun katselen miestäni hiljentymässä aamurukoukseen, se saa minutkin ristimään käteni.

Kihlauseikanamme vanhempi sukulaisnainen oli edellut Şükrülta, onko morsian muslimi, johon mieheni vastasi, että ei ole, eikä ole käännyttänyt häntäkään kristityksi. Muiden ihmisten ennakkoluulot voivat olla monikulttuurisen suhteen kiusa. Joskus tuntuu, että joutuu vastaamaan kysymyksiin koko islamilaisen maailman puolesta. Hulluimpia ovat olleet kysymyk-

set siitä, miten voin kulkea ilman huivia tai pääsenkö yksin matkustamaan.

Kun on kaksi uskontoa, myös juhlapyhiä on tuplaten. Muslimien juhlapyhät siirtyvät kalenterissa kymmenen päivää taaksepäin kuunkierron mukaisesti. Ramadan on viimevuosina osunut keskikesään ja Suomen vierailuilla se aiheuttaa Şükrulle haasteita. Hän noudattaa Suomessa Turkin aikataulua ja syö päivän ensimmäisen aterian, kun aurinko Istanbulissa laskee. Turkissa ramadan on juhlava ja tunnelmallinen kuukausi, joka kokoaa perheen yhteen ilta-aterialle. Ramadan päättyy kolmipäiväiseen sokerijuhlaan, eli turkkilaisittain Seker bayramiin. Aamulla perheen miehet lähtevät hautausmaalle ja moskeijan rukoushetkeen. Naapuruston lapset kiertävät ovelta ovelle pyytämässä karkkia. Pukeudutaan parhaimpiin, käydään tervehtimässä vanhempia sukulaisia ja suudellaan heidän kättään.

Kaksi kuukautta ramadanin päättymisestä vietetään muslimien uhrijuhlaa, turkiksi Kurban bayramia. Silloin muslimit muistelevat Abrahamin uhrausta, ja teurastavat lampaan, vuohen tai lehmän jakaakseen suuren osan lihoista vähäosaisille. Kasvissyöjälle lihanpilkkomisseremonia oli aluksi kauhistus. Nyt jakamisen ja välittämisen ajatus tuntuu kauniilta.

Şükrüäkin varmasti jännitti, kun hän joutui ensimmäisen kerran keskelle pohjoiskarjalaisista joulunviettoa. Kun hän joulukirkossa lauloi kauniilla kuorolaisen äänellään ”Jouluyö, juhlalyö”, moni utelias meinasi pudota parvelta tummakiharaista muukalaista ihmetellessään. Illalla, perheen ja lahjavuoren keskellä Şükrü totesi, että joulua on mukava juhla. Meillä juhlitaankin joulua perinteisesti, vain kinkku ei kuulu joulupöytäamme.

Monikulttuurisen perheen suurimmat haasteet syntyvät lastenkasvatuksesta. Tyttäreimme

Aida syntyi Suomessa, ja järjestimme hänelle vanhempieni kotona nimijäiset. Nimensä hän oli saanut jo heti synnyttyään. Turkkilaisen perinteen mukaan isä tai vanhempi sukulainen kuiskaa nimen vastasyntyneen korvaan kolme kertaa. Rääkkylän seurakunnan pastori Jouko Lehtonen korosti nimijäispuheessaan uskontojemme yhteneväisyyksiä. Myös anoppini on todennut islamin ja kristinuskon samankaltaisuuden.

Hän
nuu
i t -
tur-

pyysi mi-
ostamaan
selleen
k i n -
kielisen

raamatun.

Poikamme Aleksi syntyi Turkissa, joten hänelle ei nimijäisiä järjestetty. Sen sijaan uuteen kotiin muutettuaamme, pidimme kotonamme kodin siunaustilaisuuden, jossa koko perhe sai siunauksen. Uskon, että monikulttuurisuus on lapsille rikkaus. Toivon, että he oppivat ymmärtämään ja kunnioittamaan kaikkia uskontoja, ja kasvavat suvaitsevaisiksi ja avarakatseisiksi ihmisiksi.

Kuva
Kristiina Lindh

A portrait of Maria Mountraki, a young woman with long, light brown hair, wearing a bright blue button-down shirt under a dark, textured cardigan. She is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a blurred outdoor setting with green trees and a wooden fence.

Maria Mountraki

Ortodoksi ev.lut kirkon ulkosuomalaistyössä

Ensimmäinen kosketus kirkon ulkosuomalaistyöhön tuli, kun aloitin harjoitteluni kirkon ulkoasiain osastolla. Ortodoksina kaikki tuntui uudelta ja oudolta kirkkohallituksessa, samoin myös ulkosuomalaistyö herätti minussa kysymyksiä. Mietin paljon, kuinka työtä tehdään ja minkä vuoksi. Nämä asiat kuitenkin jäivät pian toissijaisiksi, olinhan toisessa yksikössä töissä ja siellä vasta pohdittavaa olikin.

Ulkosuomalaistyö siis alkoi kevään aikana jo muodostua silmissäni normaaliksi työnsaraksi, kunnes sain mahdollisuuden tutustua kirkon ulkosuomalaistyöhön harjoittelijana. Vanhat kysymykset nousivat uudestaan esiin.

Ortodoksina olen tottunut ulkomailla jumalanpalvelukseen mentäessä, että kieli on eri ja kulttuurilliset piirteet saattavat vaihdella, mutta palveluksen runko on aina samanlainen. Jos siis tuntee oman perinteensä pärjää missä päin maailmaa tahansa. Myös ortodokseja tuntuu olevan aina jossakin – ystäväni on muuttamassa Japanin Sapporoon ja olemme jo löytäneet hänelle sieltä ortodoksisen kirkon alle tunnin matkan päästä tulevaa kotia. Suomalaisyhteisön löytäminen ei ole keskusteluissamme esiin. Onko se jotakin, joka nousee esiin vasta paikan päällä?

Luterilaisen kirkon tilanne on toisenlainen, kirkoit eroavat suuresti jo naapurimaahan mentäessä eikä suomalaisten suosimissa kohteissa välttämättä ole edes pitkää luterilaista perinnettä. Se mitä kirkon ulkosuomalaistyö mahdollistaa ulkosuomalaisyhteisölle on siis ainutlaatuisia. Näin ortodoksina tuntuu mahdolltomalta ajatukselta, että muuttaessani ulkomaille tai matkustaessa löytäisin ortodoksisen kirkon, jossa suomen kieli ja kulttuuri olisi pääosassa. Kuinka hienoa se olisikaan! Uskon myös ystäväni ikävöivän Sapporon ortodoksisessa kirkossa lempilaulujaan.

Luterilainen kirkko oli minulle yllätys ja pelkästään positiivisesti. En olisi koskaan huomannut kuinka paljon kirkko tekee aktiivista ja ihmisläheistä työtä. Olen siis ylpeä ja positiivisesti kaiteellinen luterilaisesta kirkosta, kun he pitävät huolen ulkosuomalaisistaan ja matkustavista.

Kirjoittaja tekee teologian maisteritutkintoa Helsingin Yliopistossa.

Kuva: Raija Tuukkanen

Kirkon ulkosuomalaisytyö – tukiverkkosi maailmalla

Ulkosuomalaiset ovat maailmanlaajuinen verkosto. Etniseltä taustaltaan 1.-4. polven suomalaisia on 1,6 milj., joista Suomen kansalaisia on 250.000. Suomesta muuttaa vuosittain 15 490 kansalaista ulkomaille. Lisäksi matkustavat suomalaiset - kausimuuttajat ja viikkoturistit - tekevät yhteen laskien vuosittain reilu 3,6 miljoonaa matkaa.

Missä - Kirkon ulkosuomalaisytyötä tehdään 38 maassa, määrällisesti suurimpia kohteita ovat Ruotsi, USA, Espanja, Kanada, Saksa ja Australia.

Mitä - Ulkosuomalaisseurakunta on kohtaamispaikka, jonne voi tulla lukemaan suomenkielisiä lehtiä, käymään kirjastossa, jutustelemaan ja olemaan mukana eri kerhoissa, tilaisuuksissa ja juhlissa. Kirkolla on mahdollista saada omalla äidinkielellä apua monenlaisissa tilanteissa passin katoamisesta sairastumiseen ja koti-ikävään. Jumalanpalvelukset, kirkolliset perhejuhlat, mahdollisuus yksityiseen keskusteluun sekä diakoninen työ ovat tärkeä osa seurakuntien toimintaa.

Kenelle - Kirkon kynnyks on matala. Kaikki alueella asuvat ja matkustavat suomalaiset ovat tervetulleita mukaan. Paikallinen ulkosuomalaisyhteisö - erilaisine elämäntilanteineen - muodostaa alueen seurakunnan.

Pitkä historia - Oma äidinkieli on niin tunteiden kuin rukouksen kieli. Ulkosuomalaisten hengellisistä tarpeista on huolehdittu jo 1700-luvulta lähtien, aluksi yhteistyössä valtion ja kirkon kanssa. 1800-luvun lopulta lähtien työ oli myös osa Suomen Merimieskirkko ry:n ja Suomen Lähetysseuran toimintaa. Vuodesta 1921 alkaen työ järjestäytyi osaksi Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toimintaa. 1960-luvulla alkanut kirkon turistityö on yksi kasvavimmista työalueista.

Työntekijät - Vapaaehtoiset ovat työn kantava voima. He ovat paikallisia ulkosuomalaisia, joiden antama aika ja työpanos ovat hyvin tärkeitä. Päätoimisia työntekijöitä on yhteensä noin 160. Osa heistä on paikallisen luterilaisen kirkon, osa Kirkkohallituksen, osa kirkkomme lähetysjärjestöjen (13 maassa) ja osa Suomen Merimieskirkko ry:n (6 maassa) palveluksessa.

Yhteistyötä - Kirkon ulkosuomalaisytyö on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhteistyöhanke paikallisten kristittyjen kanssa. Työtä tehdään yhteistyössä paikallisen sisarkirkon, muiden suomalaisyhteisöjen ja Suomen edustustojen kanssa. Suomi-seura ry, Suomen Merimieskirkko ry ja kirkkomme lähetysjärjestöt ovat läheisiä yhteistyökumppaneita.

Kuka maksaa - Työntekijöistä suurin osa työskentelee kohteeseen sisarkirkon palveluksessa. Oma-aloitteisen toiminnan ja sen rahoittamisen perusta on oma varainhankinta. Kirkon ulkosuomalaisytyö tukee vuosittain ulkosuomalaisseurakuntien toimintaa avustuksilla.

Seurakuntasi ulkomailla tarvitsee sinun tukeasi

Kirkon ulkosuomalaistyön parissa toimii tuhansia vapaaehtoisia ympäri maailmaa. Tarjolla on monia tehtäviä, joihin ei tarvitse erityisiä taitoja - tahto toimia ja auttaa riittävät.

Miten toimintaan pääsee mukaan?

Vapaaehtoistyötä voit tehdä omilla ehdoillasi oman jaksamisen ja aikataulun mukaan, omia lahjojasi käyttäen. Parhaiten saat tietää seurakuntasi vapaaehtoistehtävistä ottamalla yhteyttä oman ulkosuomalaisseurakuntasi pappiin ja kertomalla, minkälaisia taitoja ja mahdollisuuksia sinulla on toimia vapaaehtoisena.

Tarjolla on mm. seuraavia tehtäviä:

- Naapuriapuun yhteyshenkilöksi
- Messuavustajaksi, pyhäkouluopettajaksi tai kirkkokahveille kahvittajaksi
- Perhekerhon, muskarin tai vaikka miestenpiirin vetäjäksi
- Kirjaston päivystäjäksi
- Eri tapahtumiin talkoolaiseksi
- Säestäjäksi tai esiintyjäksi eri tilaisuuksiin

Tule mukaan!

Vapaaehtoistyö tarjoaa ystävyssuhteita ja vastapainoa tavalliseen arkeen. Mukaan voi tulla auttamisen halusta, omia taitoja kehittämään tai ihan vain viihtymään yhteisen tekemisen merkeissä. Palkkiona tehdystä työstä on auttamisen ilo - yhdessä muiden kanssa.

Jos sinulla on idea, mitä muuta projektia, tehtävää tai toimintaa voisi lähteä toteuttamaan omassa kotiseurakunnassasi, kerro se rohkeasti alueesi papille.

Ulkosuomalaisseurakuntien toimintaan tarvitaan myös taloudellista tukea! Lahjoituksesi on tärkeä!

KIRKKOHALLITUS/ KIRKON ULKOSUOMALAISTYÖN YKSIKKÖ
PL 210, Eteläranta 8, FI-00131 Helsinki

Kotisivut: www.evl.fi/ulkosuomalaiset
Osoitteisto: evl.fi/ulkosuomalaiset

kirkon ulkosuomalaistyö
paluu suomeen
instagram : kirkon ulkosuomalaistyö